

785 1ste Deb. af Lovf. sigtende til at fremme

Lehnus o. s. v. Overg. t. fri Jordetendom.

786

da der kunde tænkes en Fader, hvis Syn var saa indskrænket, at han mente, at der var skjellig Grund til at lade Eiendommen gaa i Arv paa en vis Maade. Den anden Del af Udvalget mente derimod, at man helst skulde se at komme bort fra den Ret, som Selveierbønderne nu have, hvorimod man skulde give dem den Ret, Sædegaardseierne have, nemlig til kun at raade over Halvdelen. Man ser altsaa, at det er den modsatte Ret af den, som Ministeren vil gaa med. Hensyn til at indskrænke Arveretten, idet han vil overføre Selveierbøndernes Arveret paa de Dyrige, eller, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) har udtrykt sig, gjøre mere af Bondejorden til bunden Jord. Det er den modsatte Retning af den, jeg ønsker at gaa, og i hvilken Udvalget i forrige Samling gik. Iftedetfor at indskrænke Arveretten skulde man hellere se at udvide den.

Sindenburg: Flere af de ærede Talere have udtalt sig for, at en Lov om denne Gjensstand skulde gaa videre, end nærværende Forslag gaar, og navnlig gaa saa vidt, at den fremtvang en Løsning af det fideikommissariske Baand paa Eiendommene. Jeg hører til dem, som ogsaa kunde have ønsket, at dette var sket, men paa den anden Side er sender jeg fuldkommen vel den store Bægt af de Grunde, som den ærede Justitsminister har fremsført, og modtager med Taknemmelighed Loven, som den her foreligger. Jeg haaber ogsaa, at dette maa være Tilfældet med Flertallet i denne Sal. Det er ved tidligere Leiligheder blevet udtalt med stort Eftertryk netop fra den Side, der vel tør betegnes som Flertallet her, at det er ønskeligt at faae disse Baand løste, og det Samme er igjen idag udtalt med stor Varme; men naar saa er, forekommer det mig altid behageligt at komme et Skridt nærmere til Maalet. Jeg tror derfor, at nærværende Lovforslag ikke vil støde paa alvorlig Modstand, thi de Indsigelser, der ere gjorte mod enkelte smaa Bestemmelser om Testationsretten i Lov-

forslaget, angaa tilbels Punkter, der staa i løsere Forbindelse med Loven og kunne fjernes derfra, og de ville selvfølgelig efter min Mening ikke kunne berede Loven alvorlig Fare. Derimod er der en Hovedindvending, der er gjort gjældende, navnlig af Udvalget i forrige Samling, og som gaar ud paa, at selv om det kunde være ønskeligt at faae det fideikommissariske Baand løst og disse store Eiendomme gjorte til Gjensstand for almindelig Omsætning, vilde det dog være i høj Grad betænkeligt at tilstede dette, naar man maatte antage, at det væsentlig vilde forværre Bøndernes Stilling paa de nævnte Godser. Dette tror jeg er den egentlige Hovedbetænkelighed ved Loven, og var ikke den, vilde Lovens Gang gennem dette Thing vistnok være forholdsvist let. Jeg skal derfor tillade mig at opholde det ærede Thing nogle faa Diebliske, fordi jeg ikke har været istand til at overbevise mig om Rigtigheden af den Betragtning, at en saadan Fare skulde være tilstede, naar man vedtager Loven, som den foreligger. Det er sagt af en æret Taler, at Ministeriet ikke havde taget noget væsentligt Hensyn til de Genstillinger, der ere gjorte af Udvalget ifjor, og at det ikke havde indført i Lovforslaget de for Bønderne fordelagtige Bestemmelser, som Udvalget ifjor havde bragt i Forslag. Det er jo ganske vist behageligt for et Udvalg og ethvert Medlem, naar Ministeriet i saa stort Omfang som muligt slutter sig til deres Forslag og Tanker, og det er derfor let forklarligt, at ærede Medlemmer af Udvalget og de, som sympatisere med dem, kunne have ønsket, at Udvalgets Indstillinger i det Hele vare gaaede over i Lovforslaget; men som Forholdet er, vil jeg vel ikke møde Modsigelse, naar jeg siger, at kan man ikke opnaa, hvad man ønsker, saa tager man til Talle med noget Mindre, naar man dog kan komme til en Tilstand, der er bedre end den, der nu faktisk finder Sted. Jeg maa derfor anse Hovedindvendingen imod Lovforslaget for at være den, at der under den nuværende Tilstand, efter